

LPA idag

1 • 2018

Spara detta nummer!

LPA idag är Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts kundtidning. Detta ombudsmannanummer skickas till alla LFÖPL-försäkrade, ett exemplar per hushåll.

På mittuppslaget presenteras LPA-ombudsmännen och deras kontaktinformation.

Avträdelssystemet upphör efter 2018

Systemet med avträdelsestöd har varit ett sätt att trygga förutsättningarna för ett fortsatt lantbruk genom att underlätta generationsväxlingar och ordna avträdaernas försörjning fram till pensionsåldern. Samtidigt har systemet gjort det möjligt för yngre, jordbruksintresserade personer att komma in i branschen och börja driva ett familjebordbruk eller köpa mark. Ett syfte har också varit att stödja strukturutvecklingen i branschen. Systemet med avträdelsestöd upphör vid utgången av 2018.

– Det vore fint om ungdomarna skulle ha den här möjligheten i rätt skede medan de fortfarande har energi och mod och inte har flytt till städerna, menar LPA-ombudsman Asta Suoranta.

Kontakta oss snart om du tänker söka!

– Om du har tankar på avträdelsestöd bör du kontakta LPA-ombudsmannen eller LPA:s kundtjänst så snart som möjligt för att få veta hur du ska gå till väga och hur stort avträdelsestödet blir, uppmanar Asta.

Systemet är i kraft till slutet av det här året. Man måste alltid ansöka om ett förhandsbeslut om avträdelsestöd före det slutliga beslutet. Flera bilagor behövs till ansökan, bland annat en utredning över gårdens livskraft och ett utkast till köpebrev.

Avträdelsestödet baseras på avträdares intjänade LFÖPL-pension. Utöver grundbeloppet är det möjligt att betala en komplet-

teringsdel som är lika stor som avträdares folkpension vore.

Realistisk kartläggning och självvranssakan

På grund av att systemet håller på att upphöra är det skäl för dem som överväger avträdelsestöd att genast börja gå igenom frågan tillsammans med familjemedlemmarna och dem som ska ta över. Det tar tid att få de dokument och beräkningar som krävs. Man behöver också hjälp av till exempel skattemyndigheterna, banken, NTM-centralen och experter på generationsväxling och ekonomi.

– En lyckad generationsväxling kräver att man ärligt begrundar bland annat om avträdaerna när det kommer till kritan är beredda att avstå från ansvaret och makten på gården. Förvärvarna bör för sin del utreda möjligheterna att driva och utveckla gården på ett lönsamt sätt och vilka ansvar och risker det innebär. Är förvärvarna beredda att iaktaga de villkor som avträdelsestödet är förbundet med, och som gäller produktionsinriktningen, var de ska bo och att de måste skaffa behövlig utbildning, framhåller Asta.

Vad krävs av förvärvaren?

För att infria odlingsförbindelsen krävs det att förvärvaren har tillräcklig yrkesskicklighet, ekonomiskt kunnande och möjlighet att äta sig att göra de ekonomiska investeringar som produktionen kräver.

– Utöver en realistisk kartläggning av eko-

nomin och framtiden behövs ett äkta intresse för företagande. Det gäller att ta ställning till om tidsåtgången i produktionsinriktningen har bedömts rätt då det också måste finnas tid för vila. I en parrelation måste man också tänka på den andra partens arbete och om hen trivs på gården. Det är mycket man måste tänka på, men om förutsättningarna för avträdelsestöd finns så är det ett bra sätt att föra vidare sitt livsverk och ett fint yrke till en ny generation, funderar Asta.

Unga lantbruksföretagare behövs

Det behövs unga företagare för att trygga lantbruksnäringens fortlevnad. Det finländska systemet med avträdelsestöd upphör efter 2018. EU:s nuvarande stödperiod sträcker

sig till 2020. Som ett centralt mål för EU:s följande stödperiod har det planerats att stödja ungas inträde i arbetslivet.

– I fråga om jordbruk betyder det här att unga som är intresserade av branschen bör få möjligheter att överta ansvaret på sin hemgård. Det kräver i sin tur att föräldrarna får sin försörjning ordnad före pensionsåldern. Därför vore det fint om systemet med avträdelsestöd, som Finland haft i mer än 40 år och visat sig behövas, skulle kunna fortsätta i någon form även under följande EU-stödperiod. På så sätt skulle vi göra det möjligt för unga att arbeta i lantbruket och skulle vi stödja näringens fortbestånd, resonerar LPA:s verkställande direktör Päivi Huotari.

TEXT: MINNA GARDEMEISTER

SYSTEMET MED AVTRÄDELSESTÖD

- En jordbrukare som fyllt 60 år kan få avträdelsestöd.
- Ansökan kan göras tidigast två år före avträdelseåldern (vid 58 år).
- Villkor för avträdelsestöd är att åkrarna och produktionsbyggnaderna överläts till en förvärvare som övertar driften av gården vid en generationsväxling.
- Avträdelsestöd kan också fås genom en generationsväxlingsliknande försäljning av åkrarna som tillskottsmark till en nära släkting.
- Avträdares måste ha bedrivit jordbruk de senaste 10 åren och ha varit LFÖPL-försäkrad i minst 5 år omedelbart före avträdelsen.
- Förvärvaren förbinder sig att odla gården så länge som avträdelsestöd betalas till avträdaerna (minst 5 år).
- En renskötare kan få avträdelsestöd vid 57 år på liknande villkor.

LPA-ombudsmän 2018

Du kan kontrollera nivån på ditt personliga försäkringsskydd via LPA:s elektroniska tjänster lpa.fi/etjanster.

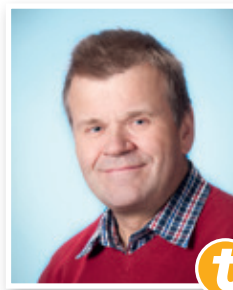
LPA:s kundtjänst- och växelnummer är 029 435 11.

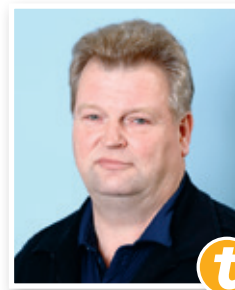
Tornionlaakso
Huhtanen Heikki
puh. 029 435 2621
Kemi
Keminmaa
Pello
Simo
Tervola
Tornio
Ylitornio

Seinäjoen alue
Mäkirintala Heikki
puh. 029 435 2644
Ilmajoki
Kauhava
Lapua
Seinäjoki

Keski-Karjala ja Savonlinnan alue
Jantunen Mikko
puh. 029 435 2674
Enonkoski
Heinävesi
Kitee
Rantasalmi
Savonlinna
Sulkava
Tohmajärvi

Kymenlaakso
Lappi Jukka
puh. 029 435 2638
Hamina
Iitti
Kotka
Kouvola
Miehikkälä
Pyhtää (suomenk.)
Virolahti

Koillismaa
Määttä Martti
puh. 029 435 2646
Kuusamo
Posio
Taivalkoski

Kurikan alue
Ollila Heli
puh. 029 435 2663
Isokyrö
Kauhajoki
Kurikka
Laihia
Teuva
Vaasa (suomenk.)

Pohjoinen Keski-Suomi
Maijala Johanna
puh. 029 435 2696
Hankasalmi
Kannonkoski
Karstula
Kinnula
Kivijärvi
Konnevesi
Kyyjärvi

Turun alue
Puustinen Satu
puh. 029 435 2678
Kaarina
Kustavi
Lieto
Masku
Mynämäki
Naantali
Raisio
Rusko
Taivassalo
Turku
Vehmaa
Nousiainen

Rovaniemi ja Itä-Lappi
Ronkainen Jarno
puh. 029 435 2662
Kemijärvi
Pelkosenniemi
Ranua
Rovaniemi
Salla
Savukoski
Sodankylä

Järviseuutu
Niemi Janne
puh. 029 435 2667
Alajärvi
Alavus
Evijärvi
Kuortane
Lappajärvi
Soini
Vimpeli
Ähtäri

Eteläinen ja Läntinen Keski-Suomi ja Pohjois-Pirkanmaa
Mäkinen-Hankamäki Sari
puh. 029 435 2647
Juupajoki
Jyväskylä
Jämsä
Keuruu
Kuhmoinen
Laukaa
Multia
Muurame
Mänttä-Vilppula
Orivesi
Petäjävesi
Ruovesi
Toivakka
Uurainen
Virrat

Loimaan alue
Mikkola Jaakko
puh. 029 435 2641
Aura
Koski TI
Loimaa
Marttila
Oripää
Pöytyä

Pohjois-Lappi
West Nina Maarit
puh. 029 435 2664
Enontekiö
Inari
Kittilä
Kolari
Muonio
Utsjoki

Ylivieskan alue
Anne Määttä
puh. 029 435 2622
Haapavesi
Kärsämäki
Merijärvi
Nivala
Oulainen
Pyhäjoki
Pyhäntä
Siikalatva
Ylivieska

Imatran alue
Moilanen Kyösti
puh. 029 435 2642
Imatra
Parikkala
Puumala
Rautjärvi
Ruokolahti

Sastamalan alue
Nuutila Tapio
puh. 029 435 2648
Huittinen
Kokemäki
Punkalaidun
Sastamala

Kalajoen alue
Ainali Olli
puh. 029 435 2611
Alavieska
Kalajoki
Kannus
Toholampi

Sisä-Savo
Föhr Laura
puh. 029 435 2628
Kaavi
Keitele
Leppävirta
Pielavesi
Pieksämäki
Rautalamppi
Suonenjoki
Tervo
Tuusniemi
Varkaus
Vesanto

Mikkelin alue
Rekola Sirkku
puh. 029 435 2680
Hirvensalmi
Joroinen
Juva
Kangasniemi
Mikkeli
Mäntyharju

Päijät-Häme
Olkkonen Leena
puh. 029 435 2651
Asikkala
Hartola
Heinola
Hollola
Joutsa
Kärkölä
Luhanka
Padasjoki
Pertunmaa
Sämsä

Kokkolan alue
Karhula Seija
puh. 029 435 2627
Haapajärvi
Halsua
Kaustinen
Kokkola
Lestijärvi
Perho
Pyhäjärvi
Reisjärvi
Sievi
Veteli

Kuopion alue
Halttunen Pirkko
puh. 029 435 2668
Iisalmi
Kuopio
Lapinlahti
Rautavaara
Siilinjärvi

Lappeenrannan alue
Uski Helena
puh. 029 435 2669
Lappeenranta
Lemi
Luumäki
Savitaipale
Taipalsaari

Tampereen alue
Paulaniemi Ville
puh. 029 435 2654
Akaa
Kangasala
Lempäälä
Nokia
Pirkkala
Päikkä
Tampere
Urkala
Ylöjärvi
Valkeakoski
Vesilahti

Kainuu
Kivijärvi Anita
puh. 029 435 2676
Hyrynsalmi
Kajaani
Kuhmo
Paltamo
Puolanka
Ristijärvi
Sotkamo
Vaala
Suomussalmi

Ylä-Savo
Hurskainen Harri
puh. 029 435 2629
Kiuruvesi
Sonkajärvi
Vieremä

Rauman alue ja Uudenkaupungin alue
Markku Hakkari
puh. 029 435 2616
Eura
Eurajoki
Harjavalta
Laitila
Nakkila
Pyhäranta
Rauma
Säkylä
Ulvila
Uusikaupunki

Kanta-Häme ja Lounais-Häme
Siukola Kaarlo
puh. 029 435 2665
Forssa
Hattula
Hausjärvi
Hummppila
Hämeenlinna
Janakkala
Jokioinen
Loppi
Riihimäki
Tammela
Ypäjä

Oulun eteläinen alue
Kontinen Osmo
puh. 029 435 2677
Hailuoto
Kempele
Liminka
Lumijoki
Raahe
Siikajoki
Tyrvävä

Pohjois-Karjala
Ikonen Asko
puh. 029 435 2643
Ilomantsi
Joensuu
Juuka
Lieksa
Liperi
Nurmes
Outokumpu
Polvijärvi
Rääkkylä
Valtimo

Luoteis-Pirkanmaa
Hinttu Timo
puh. 029 435 2620
Hämeenkyrö
Ikaalinen
Jämijärvi
Kihniö
Parkano

Pohjois-Satakunta
Suoranta Asta
puh. 029 435 2666
Honkajoki
Isojoki
Kankaanpää
Karjoki
Karvia
Merikarvia
Pomarkku
Pori
Siikainen

Oulun alue: li, Muhos, Oulu, Pudasjärvi ja Utajärvi hoidetaan toistaiseksi tuurausjärjestelyin.
Puh. 029 435 2659 tai s-posti vakuutus@mela.fi.

När du ringer till en ombudsman eller LPA debiteras en mobilsamtalsavgift som är beroende av operatör (om ditt abonnemang har ett samtalspaket kan du kontrollera med din operatör om 029-nummer ingår). Om du ringer från ett fast telefonnät debiteras lokalnätavgiften.

Arbetskyddsombudsmän

En del ombudsmän har specialiserat sig på rådgivning om skydd och säkerhet utöver LPA-tryggheten. Eftersom lantbruket är en riskfylld bransch är det viktigt att informera om hur olycksfall och yrkessjukdomar kan förebyggas. Arbetskyddsombudsmännen kommer och informerar på olika tillställningar på landsbygden.

E-post till en ombudsman:
fornamn.efternamn@mela.fi

Det går att skicka textmeddelanden till ombudsmännens telefonnummer.

Du når ombudsmännen också via LPA:s växel 029 435 11.

Närmare kontaktinformation finns på nätet,

lpa.fi

Alla kontakter,
samtal och möten
sker absolut
konfidentiellt!

Oroar du dig för hur du ska gå vidare?

Om du känner dig utmattad eller deprimerad, om du har drabbats av en livskris eller om du av dessa orsaker behöver hjälp, då får du hjälp via projektet Ta hand om bonden.

Hjälpen är nära – tveka inte att ta kontakt!

Grubbla inte ensam över dina problem, utan ta modigt kontakt med LPA:s projektarbetare eller med en anställd inom de landskapsvisa projekten som stöder lantbruksföretagare att orka med arbetet. Här nedan finns kontaktinformation till LPA:s svenskspråkiga projektarbetare, som betjänar hela Svenskfinland, och till finskspråkiga projektarbetare och personer att kontakta inom olika landskapsvisa projekt. Samtalen sker i förtroende och

hjälp är avgiftsfri.

Under samtalet kartlägger vi din situation och funderar tillsammans på vilka utvägar det finns för dig att gå vidare i en svår situation. Om det behövs hänvisas du också till experthjälp.

Två nya projektarbetare började i januari

För att hjälp ska kunna fås runtom i Finland har LPA anställt två nya projektarbetare: Ilpo Lehtinen för södra Savolax och Jussi Pulkkinen för Kajanaland och nordöstra Österbotten.

Projektledare är Pirjo Ristola. Information på svenska ger Märta Strömberg-Nygård, tfn 029 435 2242, e-post marta.stromberg-nygard@mela.fi.

Mer information om den hjälp som kan fås finns på LPA:s webbplats under temat Ta hand om bonden.

Projektarbetarna inom LPA:s projekt Ta hand om bonden:

Österbotten, Åland, Åboland och Nyland
Susann Rabb
tfn 050 331 9056
susann.rabb@mela.fi

Keski-Suomi
Eila Eerola
puh. 050 331 5204
eila.eerola@mela.fi

Häme
Hannele Liimatta
puh. 050 331 8521
hannele.liimatta@mela.fi

Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi
Eija Tammela
puh. 050 331 8973
eija.tammela@mela.fi

Etelä-Savo
Ilpo Lehtinen
puh. 050 331 4380
ilpo.lehtinen@mela.fi

Kainuu ja Koillismaa
Jussi Pulkkinen
puh. 050 331 1109
jussi.pulkkinen@mela.fi

Anställda som kan kontaktas på finska inom övriga landskapsvisa projekt:

Etelä-Pohjanmaa (Varavoimaa Farmarille)
Marja Lamminen puh. 040 195 1174
marja.lamminen@mtk.fi

Kaakkois-Suomi (Virtaa viljelijälle)
Anni Kekki puh. 040 593 0848
anni.kekki@mtk.fi

Keski-Pohjanmaa (Myötätuulta tuottajalle)
Suvi Lempiälä puh. 040 920 9863
suvi.lempiالا@mtk.fi

Pirkanmaa (Voimaa farmarille)
Maija Pispala puh. 040 920 9801
maija.pispala@mtk.fi

Pohjois-Karjala (Vipuvoimaa viljelijälle)
Maija Kakriainen puh. 040 575 8813
maija.kakriainen@mtk.fi

Pohjois-Savo (Voimaa arkeen)
Niina Suorsa puh. 044 705 0402
niina.suorsa@mtk.fi

Satakunta (Varavoimaa Farmarille)
Riitta Seppälä puh. 044 972 6195
riitta.seppala@mtk.fi

Uusimaa (Tarmoa maatalousrittäjälle)
Anu Kirves puh. 050 350 4034
anu.kirves@tts.fi

Varsinais-Suomi (Menestyvä maatilayritys)
Eila Tamminen puh. 040 724 1271
eila.tamminen@mtk.fi
Lauri Poso puh. 040 054 1334
lauri.poso@mtk.fi

Saloregionen och Åland
Laitakoski Teemu
tfn 029 435 2614
Pemar
Sagu
Salo
Somero

Åland

Åboland
Fabritius Helena
tfn 029 435 2617
Kimitoön
Pargas

Södra Kust-Österbotten
Nina Hemberg
tfn 029 435 2619
Kaskö
Korsholm
Korsnäs
Kristinestad
Malax
Närpes
Vasa

Norra Kust-Österbotten
Grannas Annika
tfn 029 435 2615
Jakobstad
Karleby
Kronoby
Larsmo
Nykarleby
Pedersöre
Vörå

Östra Nyland
Oljemark Monica
tfn 029 435 2679
Askola Mörskom
Borgnäs Nurmijärvi
Borgå Orimattila
Hyvinge Pukkila
Kervo Pyttis
Lappträsk Sibbo
Lovisa Träskända
Mäntsälä Tusby

Västra Nyland
Westerholm Kerstin
tfn 029 435 2672
Esbo Raseborg
Grankulla Sjundeå
Hangö Vanda
Helsingfors Vichtis
Högfors
Ingå
Kyrkslätt
Lojo

Ta hand om bonden – projektet fortsätter

Projektet Ta hand om bonden fortsätter till slutet av 2019. Genom projektet har flera hundra lantbruksföretagare runtom i Finland fått hjälp att klara av utmanande livssituationer. Projektet har visat sig vara synnerligen behövligt och kan nu fortsätta tack vare finansiering i statsbudgeten.

– Också i år är det alltså möjligt att få hjälp vid problem med att orka, vid utmattning, depression, ångestfyllda ekonomiska situationer och andra livskriser. Projektet fortsätter med de åtgärder som visat sig fungera. Hjälpens består dels av direkta åtgärder för att lantbruksföretagare ska orka med sitt arbete, dels av förebyggande hälsofrämjande arbete på längre sikt. Om du har problem är det bara att ringa projektarbetaren, uppmanar projektledaren Pirjo Ristola.

Viktigast att möta en människa

Det har visat sig att den konkreta hjälp som behövs mest har varit att få träffa LPA:s projektarbetare eller en anställd inom de landshovsvisas projekten och den hjälp de erbjudit.

”Det är ett långsiktigt arbete att stödja arbetsorken och välbefinnandet. Genom att projektet fortsätter kan vi målmedvetet gå vidare med det här viktiga och verksamma arbetet. Meningen är också att företagshälsovården ska knytas starkare till LPA:s hälsofrämjande arbete, berättar verkställande direktör Päivi Huotari.

Ofta träffas man i en bekant miljö på företagarens egen gård. Under träffen lyssnar man på företagarens bekymmer, samtalar om problemen och försöker tillsammans hitta olika lösningar. Hjälpens är avgiftsfri och samtalen sker i förtroende.

Projektet slagit väl igenom

Projektet startade fint i början av 2017. Företagare som drabbats av svårigheter har fått stöd för att orka med arbetet bland annat genom samtalshjälp och nätverk. Utifrån erfarenheterna av projektet utvecklar vi det förebyggande hälsofrämjande arbetet på längre sikt i form av verksamhet för tidigt ingripande. Hjälpens har visat sig behövas. Enligt svaren på en enkät har stödet upplevts som synnerligen effektivt.

Mer resurser behövs

Det överraskade oss alla att behovet av hjälp var så stort. För att svara på behovet har vi anställt ytterligare två projektarbetare. Kontaktinformation finns på mittuppslaget.

Ta hand om bonden

Bild: Mikko Kälviä

Skyddsexamen inspirerar till att tänka på säkerheten

Lantbruksföretagaren Jyrki Näkki från Koria nära Kouvola var en av de första att avlägga *Farmarin suojaintutkinto* (skyddsexamen för jordbrukare). Därigenom har han visat sin kompetens i fråga om skyddsutrustning i lantbruket och kan titulera sig skyddsmästare.

Skyddsexamen visade sig vara lätt och rolig att avlägga

Jyrki hade läst om skyddsexamen här i kundtidningen i fjol våras. – En kväll hade jag lämpligt med tid och laptoppen öppen. Jag gick till webbadressen som nämnts i tidningen, registrerade mig för skyddsexamen och började studera. Allt gick smidigt utan problem.

Jyrki tyckte det var lätt att avlägga studiehelheten. Det var så beroendeframkallande att han gjorde alla sju skyddshelheter i ett enda svep. Hela skyddsexamen tar uppskattningsvis ett par timmar. De olika avsnitten kan också avläggas ett i taget. – Jag tittade inte på klockan hur lång tid det tog men åtminstone blev det inte långtråkigt. Testet var intressant. Uppgifterna visade sig vara mångsidiga och frågorna lätta att besvara.

Om något blev fel fick jag genast veta rätt svar. Man lär sig vad som är rätt när man får rätta sina fel utan straff.

Att skydda sig mot farorna kräver livslångt lärande

Jyrki har alltid varit intresserad av skyddsfrågor och ansett det viktigt. – Jag lägger stor vikt vid att skydda mig. Jag vill arbeta tryggt. Vi har alltid skyddsutrustning till hands på gården. Vi håller skydden i skick och förvarar dem rätt.

Han har också alltid velat vara en god förebild för sina barn, som nu redan är vuxna. – Jag lärde mig om arbetarskydd när jag arbetade som anställd och begrep därför att man måste skydda sig också i lantbruket. Information om hur man ska skydda sig finns lätt att få till exempel i LPA:s broschyrer och i facktidsskrifter. Företagshälsovården för lantbruksföretagare har också på sina gårdsbesök bekräftat att allt är som det ska, sammanfattar Jyrki.

Farmarin suojaintutkinto är en finskspråkig webbaserad skyddsexamen som du kan avlägga på adressen mela.fi/suojaintutkinto. Du får ett diplom och rätt att använda titeln *suojainmestari*. Du kan också beställa ett skojigt ärmärke. Skyddsexamen är avgiftsfri.

Vem som helst har nytta av skyddsexamen

Den nyblivna skyddsmästaren kan rekommendera skyddsexamen för alla. – Det finns mera nytt att lära sig för unga, men också mer erfarna företagare lär sig nytt och får åtminstone ny inspiration. Dessutom är examen trevlig att avlägga. Allt om skyddsutrustning finns samlat där på ett och samma ställe. Informationen är heltäckande utan att tillägg eller strykningar behöver göras.

– Jag har redan uppmanat den unga husbonden på granngården att avlägga skyddsexamen. Det lönar sig att skydda sig redan från unga år. Min 75-åriga far måste använda hörapparat. I hans ungdom var man inte så noga med att skydda hörseln. Förhoppningsvis blir min egen och yngre generationer besparade från sådana besvär nu då det finns information och utrustning att få och dessutom förmånligt.

LPA idag är LPA:s kundtidning
ISBN 952-5275-01-9

utgivare Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt
Norrskensparken 2, 02100 Esbo,
växel 029 435 11, www.lpa.fi

chefredaktör Minna Gardemeister
minna.gardemeister@mela.fi

översättning Ghita Eklund
layout Virve Laine
tryckeri Lönnberg 1/2018

Följ oss på juurevajoukko.fi

